

Judecătoria Soroca, sediul Florești
or.Florești, str.M.Eminescu 1
Tel.:(230) 2-23-56; E-mail: jsr@justice.md

Scrisoare de expediere a actului judecătoresc

Data: 16.10.2024

Nr. Dosar: 1-24083743-46-1-30072024

Apărător	CURTEA Constituțională	Adresa mun. Chișinău, str. Al. Lăpușneanu, nr. 28,
----------	------------------------	--

Prin prezenta, *Judecătoria Soroca, sediul Florești*, Vă expediază spre cunoștință copia încheierii din 16.10.2024 pe cauza penală, nr. 1-24083743-46-1-30072024, GODONOAGĂ GRIGORE FIODOR - Articolul 264[1] alin.1 CP RM.

Atenție! Presentul document conține date cu caracter personal. Distribuirea, prelucrarea și utilizarea acestora contrar prevederilor Legii nr.133 din 08 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal constituie o faptă sancționabilă în conformitate cu normele legale aplicabile.

**Anexă: copia încheierii pe 3 file.
Excepția de constituționale pe 4 file
Sesizarea pe 17 File
Copia Rechizitoriului pe 6 file**

Judecător: CRISTINA POPA

Executor: ANA-MARIA Cobîlaș

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
al prevederilor art. 264¹ (alin. 1) (în redacția Legii nr. 136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.09.2024, art. 134¹² alin. (3) (în vigoare la 06.05.2024) din Codul penal al RM și pct. 4 lit. b) din Regulamentul privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 296 din 16.04.2009 prezentată în conformitate cu articolul 135 din Constituția RM

A. AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume: Cecan

2. Prenume: Igor

5. Calitatea în proces a autorului sesizării: apărătorul inculpatului Godonoagă Grigore

B. INFORMAȚII PERTINENTE DESPRE CAZUL DEDUS JUDECĂȚII INSTANȚEI DE DREPT COMUN:

Urmărirea penală în cauza penală nr. 2024380075 a fost începută la 10.05.2024 de către Organul de Urmărire penală a Inspectoratului de Poliție Florești, în temeiul unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal.

La data de 14.05.2024, Godonoagă Grigore a fost pus sub învinuire, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, fiind învinuit în aceea că el, la 06 mai 2024, în jurul orei 01:20, deținând permis de conducere nr. 195418011 din 08.11.2019, valabil pentru tipul mijlocului de transport pe care-l ghida, a ignorat prevederile pct. 14 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, intrat în vigoare la 15.07.2009, potrivit căruia, conducătorul de vehicul îi este interzis, printre altele, să conducă vehiculul în **stare de ebrietate**, după consumarea băuturilor alcoolice, a urcat la volan și a condus automobilul de model „Opel Astra”, cu numere de înmatriculare |

Astfel, în timp ce se deplasa pe drumul public din localitatea Sănătăuca, raionul Florești, fiind suspectat de conducerea mijlocului de transport în **stare de ebrietate** alcoolică, a fost stopat de către agenții de circulație din cadrul Serviciului de patrulare al Direcției de Patrulare „Nord” a INSP a IGP al MAI, ca urmare fiind supus testării alcoolscopice la concentratul de alcool în aerul expirat, de către Godonoagă Grigore, s-a constatat a fi de 1,16 mg/l, care **conform art. 134¹² alin. (3) Cod penal, se referă la starea de ebrietate alcoolică cu grad avansat.**

Conform pct. 4 a Hotărîrii Guvernului nr. 269 din 16.04.2009, cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de testare alcoolscopice și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, se atestă ca stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat – în caz de depășire a concentrației de alcool de 0,5 g/l în sânge sau 0,3 mg/l în aerul expirat.

Cauza penală a fost trimisă spre examinare în Judecătoria Soroca, sediul Florești, fiind repartizată aleatoriu judecătorului Popa Cristina, fiind înregistrată sub nr. 1-24083743-46-1-30072024.

C. OBIECTUL SESIZĂRII

solicităm examinarea prezentei sesizări privind controlul constituționalității

- sintagmei „sau” din textul art. 134¹² alin (3) Cod penal, în vigoare la data săvârșirii infracțiunii (06.05.2024):

(3) Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,5 g/l și mai mult sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult.

- sintagmei „sau” din textul art. 264¹ alin. (1) Cod penal, în redacția Legii nr. 136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.09.2024:

(1) Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care are concentrația de alcool în sânge ce depășește 0,7 g/l sau de vapori de alcool de alcool în aerul expirat ce depășește 0,35 mg/l ori se află în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare

- sintagmei „sau” din pct. 4 lit. b) din Regulamentul privind modul de testare alcoolsopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 296 din 16.04.2009:

pct. 4. Se atestă ca stare de ebrietate alcoolică:

b) cu grad avansat – în caz de depășire a concentrației de alcool de 0,7 g/l în sânge sau de 0,35 mg/l în aerul expirat.

în raport cu prevederile art. 1, 22, 23, 26 și 54 din Constituția Republicii Moldova și declararea neconstituțională a acestor texte.

D. ARGUMENTAREA INCIDENTEȚEI UNUI DREPT SAU A MAI MULTOR DREPTURI DIN CONSTITUȚIE

Una din condițiile obligatorii pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond, este incidența unui drept din Constituție în cauza concretă pendinte în fața instanțelor de judecată. Curtea trebuie să verifice, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință în vreun drept fundamental (DCC nr. 8 din 24 ianuarie 2020, § 27; DCC nr. 24 din 2 martie 2020, § 18; DCC nr. 63 din 11 iunie 2020, § 19; DCC nr. 64 din 11 iunie 2020, § 19).

Curtea reține că, garanțiile prevăzute de art.22 din Constituție, de rând cu prevederile art.7 din Convenția Europeană, consacră principiul legalității incriminării și pedepsei penale. (HCC nr.33 din 07.12.2017, §.54)

Astfel, pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care anterior nu constituiau infracțiuni (*nulla poena sine lege*), principiul legalității incriminării prevede și cerința conform căreia **legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului prin analogie** (*nullum crimen sine lege*). (Hot. CC nr.22 din 27. 06. 2017)

Curtea menționează că, în materie penală, principiile "*nullum crimen sine lege*" și "*nulla poena sine lege*", stabilite ca valori constituționale în art.22 din Constituție, impun ca doar legiuitorul să reglementeze conduita incriminată, astfel încât fapta, ca semn al laturii obiective, să fie cert definită, dar nu identificată prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea penală. O astfel de modalitate de aplicare poate genera interpretări abuzive. Cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interdicția analogiei în aplicarea legii penale urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului. (Hot. CC nr.21 din 22. 07.2016)

Cu privire la incidența articolului 23 din Constituție, Curtea menționează că acesta implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile (a se vedea HCC nr. 12 din 14 mai 2018, § 38; HCC nr. 22 din 1 octombrie 2018, §32; HCC nr. 24 din 17 octombrie 2019, § 110). În jurisprudența sa, Curtea a menționat că, testul calității legii se efectuează prin raportare la un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 38 din 8 iulie 2016, § 35; DCC nr. 44 din 22 mai 2017, § 18). Prin urmare, articolul 23 din Constituție (care stabilește condițiile calității legii) nu poate fi aplicat de sine stătător, ci doar dacă este coroborat cu un drept fundamental.

În interpretările raportate la dispozițiile constituționale, Curtea Constituțională a Republicii Moldova evidențiază încălcarea principiilor de previzibilitate, claritate,

accesibilitate al legii penale, pe care le invocă și autorul sesizării, inclusiv prin referirea la:

- art. 20 alin. (1) al Constituției Republicii Moldova, care prevede că: *Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă (s. n.) din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime;*

- art. 22 alin. (1) al Constituției Republicii Moldova, care prevede că: *Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos.*

- art. 23 alin. (2) al Constituției Republicii Moldova, unde se indică la faptul că: *Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște (s. n.) drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile (s. n.) toate legile și alte acte normative;*

- art. 26 alin. (2) al Constituției Republicii Moldova, care prevede că: *Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale;*

- art. 54 alin. (1) al Constituției Republicii Moldova, care statuează că: *în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua (s. n.) drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.*

E. ARGUMENTAREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI A UNUIA SAU A MAI MULTOR DREPTURI GARANTATE DE CONSTITUȚIE

În art. 134¹² alin. (3) Cod penal, în redacția în vigoare la data săvârșirii infracțiunii (06.05.2024), legiuitorul a stabilit ca acțiunile făptuitorului să fie încadrate conform art. 264¹ alin. (1) Cod penal, urmează a fi stabilită concentrația de alcool în sânge de la 0,5 g/l și mai mult sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult, ceea ce ar fi echivalent cu starea de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

În aceeași ordine de idei, pct. 4, lit. b) din Regulamentul privind modul de testare alcoolică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 296 din 16.04.2009, modificat prin Hotărârea Guvernului nr. 515 din 17.07.2024, în vigoare din 31.07.2024 stabilește drept stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, atestarea depășirii concentrației de alcool de 0,7 g/l în sânge sau de 0,35 mg/l în aerul expirat.

Prin legea nr. 136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.09.2024, a fost modificat art. 134¹² alin. (3) Cod penal, fiind exclusă dispoziția privind descrierea gradelor stării de ebrietate și limitele concentrațiilor de alcool în aerul expirat, fie în sânge, și acești parametri au fost preluați de către art. 264¹ alin. (1) Cod penal, în redacția nouă, unde în dispoziția normei menționate regăsim mențiunea: *conducerea mijlocului de transport de către o persoană care are concentrația de alcool în sânge ce depășește 0,7 g/l sau de vapori de alcool de alcool în aerul expirat ce depășește 0,35 mg/l.*

Din pct. 1 a Regulamentului privind modul de testare alcoolică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 296 din 16.04.2009 desprindem că, Regulamentul dat a fost elaborat în scopul implementării în practică a Legii nr. 713/2001 privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și alte substanțe psihotrope.

La pct. 1 din Regulamentului privind modul de testare alcoolică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 296 din 16.04.2009, în vigoare la data săvârșirii pretensei infracțiuni (06.05.2024), găsim noțiunea de „*testare alcoolică*” care reprezintă: *acțiunile angajatului Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției sau altei persoane abilitate, instruite în modul corespunzător, orientate spre stabilirea concentrației de alcool în aerul expirat la*

persoana testată, efectuate cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic.

Tot aici este redată și noțiunea de „examinarea medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei (examinarea medicală)” – complex de acțiuni și procedee cu caracter medical, stabilite prin actele normative ale Ministerului Sănătății ce au drept scop determinarea și evaluarea stării de ebrietate a persoanei examinate.

Din cele două noțiuni, desprindem că, testarea alcoolscoptică este orientată spre stabilirea concentrației de alcool în aerul expirat, iar examinarea medicală are drept scop determinarea și evaluarea stării de ebrietate și a gradului ei.

Ultima modificare a art. 134¹² alin. (3) Cod penal, pînă la data săvîrșirii pretensei infracțiuni (06.05.2024), a fost făcută prin **Legea Penală 207 din 29.07.16, MO369-378/28.10.16 art.751; în vigoare din 07.11.16.**

Potrivit prevederilor art. 1 a Legii nr. 713 din 06.12.2001 privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope, **testarea alcoolscoptică** semnifică – *acțiuni ale lucrătorului de poliție sau ale unei alte persoane abilitate, instruită în mod corespunzător de către instituția medicală competentă, orientate spre stabilirea concentrației de alcool în aerul expirat de persoana testată, fără a stabili starea de ebrietate și natura ei, efectuate cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic.*

În legislația națională întîlnim în doar două acte normative (Legea nr. 713 din 06.12.2001 și HG RM nr. 296 din 16.04.2009) noțiunea de testare alcoolscoptică și în ambele legiuitorul indică că testarea alcoolscoptică este îndreptată doar spre stabilirea concentrației de alcool în aerul expirat, iar în Legea nr. 713 din 06.12.2001, este concretizat și expres stipulat că testarea alcoolscoptică nu stabilește starea de ebrietate și natura ei.

Noțiunea de *testare alcoolscoptică* a fost modificată prin LP164 din 20.07.17, MO277-288/04.08.17 art.485.

Rezultă din cele descrise că ultima modificare a fost cea în vigoare din 04.08.2017 introdusă în noțiunea de testare alcoolscoptică în Legea nr. 713 din 06.12.2001 privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope potrivit căreia testarea alcoolscoptică cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic nu constituie stabilire a stării de ebrietate și natura ei , ci doar este orientată spre stabilirea concentrației de alcool în aerul expirat de persoana testată.

La fel, potrivit pct. 6 lit. a) a Regulamentului privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei aprobat prin HG RM nr. 296 din 16.04.2009:

Examinării medicale se supun următoarele categorii de persoane:

a) persoanele la care în urma testării alcoolscopec s-a constatat o concentrație de alcool în aerul expirat, corespunzătoare stării de ebrietate cu grad avansat de alcoolemie;

De asemenea, potrivit pct. 11 lit. g) a Regulamentului privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei aprobat prin HG RM nr. 296 din 16.04.2009:

Persoana abilitată cu dreptul de efectuare a testării alcoolscopec este obligată:

g) să conducă subiectul, în cazul în care concentrația de alcool în aerul expirat corespunde stării de ebrietate cu grad avansat de alcoolemie, la o instituție medicală abilitată pentru efectuarea examinării medicale și acordarea asistenței narcologice necesare.

Din prevederile legale expuse și din noțiunile de testare alcoolscopecă prevăzute de legislația națională concluzionăm că, starea de ebrietate poate fi stabilită doar în rezultatul examinării medicale prin prelevarea probelor biologice și nicidecum nu în rezultatul testării alcoolscopec or, în baza concentrației de vapori de alcool din aerul expirat nu poate fi stabilit gradul de ebrietate (noțiunea de testare alcoolscoptică din alin. (1) din Legea nr. 713 din 06.12.2001 privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope).

Astfel, sintagmele „sau” din textul art. 134¹² alin (3) Cod penal, în vigoare la data săvârșirii infracțiunii (06.05.2024): „Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,5 g/l și mai mult sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult,

din textul art. 264¹ alin. (1) Cod penal, în redacția Legii nr. 136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.09.2024: „ (1) Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care are concentrația de alcool în sânge ce depășește 0,7 g/l sau de vapori de alcool de alcool în aerul expirat ce depășește 0,35 mg/l ori se află în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare”

și din pct. 4 lit. b) din Regulamentul privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 296 din 16.04.2009: „pct. 4. Se atestă ca stare de ebrietate alcoolică:

b) cu grad avansat – în caz de depășire a concentrației de alcool de 0,7 g/l în sânge sau de 0,35 mg/l în aerul expirat”,

contravin noțiunii de testare alcoolscoptică și procedurii științifice și medicale de stabilire a stării de ebrietate și a naturii ei, starea de ebrietate și natura ei fiind posibilă

de stabilit doar în rezultatul examinării medicale, cu prelevarea probelor biologice, având la bază concentrația de alcool în sânge și nicidecum în aerul expirat.

Prezumția nevinovăției alcătuiește garantul constituțional în calea acuzării pe nedrept. Principiul fundamental angajează întreaga legislație la protecția drepturilor omului, fapt ce amplifică vectorul: Legea protejează omul, omul respectă Legea.

Evident, pe lângă severitate, norma juridică trebuie să fie certă, adică să fie expusă pe înțelesul tuturor, cu respectarea întocmai a regulilor gramaticale, iar dispozițiile de conținut să mai posede și o consecutivitate logică precisă.

Principiul care urmează de a fi respectat este că actul „*se va baza și pe o analiză juridică temeinică, pe stabilirea naturii instituțiilor și a relațiilor dintre ele, precum și pe ierarhizarea științifică a noțiunilor introduse*” (alin.(3) art.29 din Legea nr.780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative).

Mai mult ca atât, aceeași Legea nr. 713 din 06.12.2001 privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope prin art. 17 alin. (2) stabilește: „(2) *Persoana în stare de ebrietate sau de efect al drogurilor care violează ordinea publică și drepturile altora, reprezentând un pericol pentru viața și sănătatea proprie sau a celor din jur, este adusă la comisia de investigație medicală pentru determinarea gradului de ebrietate și naturii ei. Rezultatele examenului medical și recomandările comisiei se aduc, contra semnătură, la cunoștința persoanei testate, iar în anumite cazuri și a persoanelor care au adus-o la testare*”.

Ca ulterior, tot prin Legea nr. 713 din 06.12.2001 privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope, art. 17 să fie prevăzute modalitatea de contestare a rezultatelor controlului medical, precum și măsurile aplicate față de persoanele în stare de ebrietate sau de efect al drogurilor.

Curtea Europeană a decis că recoltarea probelor biologice de la conducătorii mijloacelor de transport pentru stabilirea stării de ebrietate nu aduce atingere dreptului la viața privată. Mai mult, Curtea menționează că Rezoluția (73) 7 din 22 martie 1973 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, la capitolul II pct. 2 lit. b), prevede că „atunci când conducătorul mijlocului de transport în timpul conducerii este suspectat de comiterea unei infracțiuni sub influența alcoolului, este necesar să fie efectuat un examen medical, iar dacă nu există contraindicații medicale, să fie efectuată și testarea sângelui.” Iar litera c) de la același punct stabilește că „nimeni nu poate să refuze sau să se sustragă de la testul respirator, sangvin sau de la examenul medical.” (pct. 61-62 din Hotărârea Curții Constituționale a RM din 18.07.2016 asupra Sesizării nr. 66g/2016).

Tot aici , Curtea Constituțională constată: „*Totodată, Curtea menționează că nu există alte mijloace care ar confirma cu certitudine starea de ebrietate avansată, fapt pentru care măsura dată este apreciată ca fiind proporțională cu situația care a determinat-o și necesară într-o societate democratică*”(pct. 64 din Hotărârea Curții Constituționale a RM din 18.07.2016 asupra Sesizării nr. 66g/2016).

La fel, Curtea Constituțională a statuat: „*Astfel, potrivit Regulamentului, persoana abilitată cu dreptul de efectuare a testării alcoolscoapice este obligată să conducă subiectul, în cazul în care concentrația de alcool în aerul expirat corespunde stării de ebrietate cu grad avansat de alcoolemie, la o instituție medicală. În cazul în care în urma examinării medicale se stabilește starea de ebrietate, recoltarea probelor biologice pentru determinarea concentrației alcoolului în sânge este obligatorie. Determinarea concentrației alcoolului în sânge este obligatorie și în cazul când există divergențe între rezultatul testării alcoolscoapice și concluzia examinării medicale*”(pct. 67 din Hotărârea Curții Constituționale a RM din 18.07.2016 asupra Sesizării nr. 66g/2016).

Terminologia vagă, imprecisă și incompletă, care descrie testarea alcoolscoapică și examenul medical, starea de ebrietate și gradul ei, modalitatea de stabilire a stării de ebrietate, oferă limite extensive de încadrare juridică a unor fapte, lipsite de grad prejudiciabil, potrivit acestei norme, precum și posibilitatea unei interpretări extensive sau defectuoasă din partea celor ce aplică legea.

Astfel, în anumite cazuri, ca spre exemplu în decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, conținută în dosarul contravențional nr. 4r-519/21 din 28.07.2021 instanța de recurs constată: „*Sub un alt aspect, Colegiul conchide că instanța de fond urma să verifice cu mai multă celeritate rezultatele testului Drager ce semnifică doar concentrația de alcool în aerul expirat dar nu și starea de ebrietate, pentru constatarea căreia, în mod obligatoriu urma să fie efectuată expertiza medicală cu prelevarea probelor, ceea ce în speță lipsește.*”

Totuși, în alte cazuri instanțele refuză să se expună asupra prevederilor legale care stabilesc exat metoda prin care este stabilită starea de ebrietate și natura ei.

Astfel, sintagma „*sau*” din normele ce reprezintă obiectul sesizării, ca și practică judiciară nu asigură întotdeauna respectarea voinței legiuitorului, care, în fapt nu este clară și previzibilă; - este lipsită de uniformitate, în spiritul respectării unor principii de constituționalitate; - nu se înfățișează ca o garanție a respectării drepturilor și libertăților conferite cetățenilor pentru apărarea lor împotriva unor eventuale abuzuri; - oferă posibilitatea și realitatea unor interpretări extensive defavorabile; este afectată calitatea hotărârilor judecătorești de conținutul neclar al normelor date, care conțin dispoziții care încalcă articolele 1 alin. (3) și 22 din

Constituție [*principiul legalității incriminării și pedepsei penale*], precum și articolul 23 din Constituție [*calitatea legii penale*].

Pe baza celor consemnate, se impune evident necesitatea excluderii sintagmei „sau” din normele menționate , cu expedierea unei adrese în acest sens Parlamentului RM.

F. LISTA DOCUMENTELOR

Principiul constituțional al preeminenței dreptului și al legalității constituie valori fundamentale ale statului de drept.

În Hotărârea nr.21 din 22 iulie 2016, Curtea a statuat că:

"52. [...] preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept inclusiv prin normele penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport cu alte categorii de norme, ce se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență."

De asemenea, în Hotărârea nr.25 din 13 octombrie 2015 Curtea a statuat că:

"33. [...] preeminența dreptului generează, în materie penală, principiul legalității delictelor și pedepselor și principiul inadmisibilității aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special prin analogie."

Curtea reține că garanțiile prevăzute de art.22 din Constituție, de rând cu prevederile art.7 din Convenția Europeană, consacră principiul legalității incriminării și pedepsei penale. (HCC nr.33 din 07.12.2017, §.54)

Astfel, pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care anterior nu constituiau infracțiuni (*nulla poena sine lege*), principiul legalității incriminării prevede și cerința conform căreia **legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului prin analogie** (*nullum crimen sine lege*). (HCC nr.33 din 07.12.2017, §.55)

În cauza *Dragotoniu și Militaru-Pidhorni v. România* (hotărârea din 24 mai 2007) Curtea Europeană a statuat:

"40. [...] Ca o consecință a principiului legalității condamnărilor, **dispozițiile de drept penal sunt supuse principiului de strictă interpretare.**"

În jurisprudența sa, Curtea a reținut că garanțiile instituite în Constituție impun ca doar legiuitorul să reglementeze conduita incriminată, astfel încât fapta, ca semn al laturii obiective, să fie cert definită, dar nu identificată prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea penală. O astfel de modalitate de aplicare poate genera interpretări abuzive. Cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interdicția analogiei în aplicarea legii penale, urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului (HCC nr.21 din 22 iulie 2016, §70).

Curtea Europeană în jurisprudența sa a statuat că "noțiunea de "lege", prevăzută de art.7 din Convenția Europeană, implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi

cele privind **accesibilitatea și previzibilitatea**" (cauza *Del Río Prada v. Spania*, cererea nr.42750/09, hotărârea din 21 octombrie 2013, § 91).

Curtea Europeană a menționat că legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, **care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora**. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai **înlăturarea dubiilor** ce persistă cu ocazia interpretării normelor (cauza *Cantoni v. Franța*, nr.17862/91, hotărârea din 15 octombrie 1996, § 29, 32, și cauza *Kafkaris v. Cipru*, hotărârea din 12 februarie 2008, § 140-141).

De asemenea, CC reamintește că în jurisprudența sa a reținut că **persoana trebuie să poată determina fără echivoc comportamentul care poate avea un caracter penal** (*HCC nr.21 din 22 iulie 2016, § 71*).

Astfel, cerințele de calitate a legii necesită a fi îndeplinite în ceea ce privește atât **definiția** unei infracțiuni, cât și **pedeapsa** prevăzută pentru acea infracțiune. Or, calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea *securității raporturilor juridice* și ordonarea eficientă a relațiilor sociale. (*HCC nr.33 din 07.12.2017, §.61*)

În *Hotărârea nr.14 din 27 mai 2014*, Curtea a statuat că **formulările generale și abstracte într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii penale, aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii**.

Pentru aceste considerente, Curtea reiterează că **legea penală are repercusiunile cele mai dure comparativ cu alte legi sancționatoare, ea incriminează faptele cele mai prejudiciabile, respectiv, norma penală trebuie să dispună de o claritate desăvârșită pentru toate elementele componenței infracțiunii** în cazul normelor din partea specială a legii penale (*HCC nr.14 din 27 mai 2014, § 83*).

Pe de altă parte, având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea Constituțională a reținut în jurisprudența sa că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Nevoia de elucidare a punctelor neclare și de

adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna. Deși certitudinea în redactarea unei legi este un lucru dorit, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or, legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație (HCC nr.21 din 22 iulie 2016, § 64).

Curtea Europeană în jurisprudența sa a menționat că sfera de aplicare a conceptului de previzibilitate depinde în mare măsură de conținutul instrumentului în cauză, de domeniul pe care îl reglementează, precum și de numărul și statutul destinatarilor săi. Persoanele care au activitate profesională trebuie să dea dovadă de o prudență mai mare în cadrul activității lor și este de așteptat ca aceștia să-și asume riscurile inerente activității lor (*Pessino c. Franței*, hotărârea din 10 octombrie 2006, § 33; *Kononov v. Letonia*, [MC] hotărârea din 17 mai 2010, § 235).

Prin urmare, principiul previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana să recurgă la îndrumări clarificatoare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă. Este, în special, în cazul profesioniștilor, care sunt obligați să dea dovadă de o mare prudență în exercitarea profesiei lor, motiv pentru care se așteaptă din partea lor să acorde o atenție deosebită evaluării riscurilor pe care aceasta le prezintă. (HCC nr.33 din 07.12.2017, §.64)

În același timp, Curtea notează că Parlamentul este liber să decidă cu privire la politica penală a statului, în virtutea prevederilor art.72 alin.(3) lit.n) din Constituție, în calitate de unică autoritate legiuitoare a țării. (HCC nr.33 din 07.12.2017, §.65)

Astfel, în Hotărârea nr.6 din 16 aprilie 2015 (§87-88), Curtea a statuat că legiuitorul are dreptul de apreciere a situațiilor ce necesită a fi reglementate prin norme legale. Acest drept semnifică posibilitatea de a decide asupra oportunității la adoptarea actului legislativ în conformitate cu politica penală promovată în interesul general. **Totodată, orice reglementare urmează a fi în limitele principiilor statuate în sistemul de drept în vigoare și să se subscrie principiului preeminenței dreptului.**

În acest sens, Curtea reține că, deși legiferarea măsurilor ce țin de politica penală a statului ține de competența exclusivă a Parlamentului, totuși această competență **nu exclude exercitarea controlului de constituționalitate asupra măsurilor adoptate.** (HCC nr.33 din 07.12.2017, §.67)

În acest sens, Curtea relevă că în Hotărârea nr.12 din 28 martie 2017 a statuat că:

"83. [...] **legiuitorul trebuie să dozeze folosirea mijloacelor penale în funcție de valoarea socială ocrotită [...]**

84. [...] în exercitarea competenței de legiferare în materie penală, legiuitorul trebuie să țină seama de principiul potrivit căruia **incriminarea unei fapte ca**

infrațiune trebuie să intervină ca ultim resort în protejarea unei valori sociale, ghidându-se după principiul "ultima ratio", care semnifică că legea penală este unica măsură ce poate atinge scopul urmărit, altele de ordin civil, administrativ, disciplinar etc. fiind ineficiente în realizarea acestui deziderat."

Curtea reține că principiul "ultima ratio" nu trebuie interpretat ca având semnificația că legea penală trebuie privită ca o ultimă măsură aplicată din perspectiva cronologică, ci trebuie interpretat ca având semnificația că legea penală este singura în măsură să atingă scopul urmărit, alte măsuri de ordin civil, administrativ fiind improprii în realizarea acestui deziderat. (HCC nr.33 din 07.12.2017, §.102)

Curtea menționează că **organele de drept nu se pot substitui legiuitorului în concretizarea laturii obiective a infracțiunii, realizând astfel competențe specifice puterii legiuitoare.** (HCC nr.33 din 07.12.2017, §.111)

În Hotărârea nr.21 din 22 iulie 2016, făcând referire la jurisprudența Curții Europene, Curtea a statuat că: "Atunci când un act este privit ca infracțiune, **judecătorul poate să precizeze elementele constitutive ale infracțiunii, dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului,** iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist (§ 63)."

Curtea menționează că, potrivit art.2 din Codul penal, legea penală apără, împotriva infracțiunilor, persoana, drepturile și libertățile acesteia, proprietatea, mediul înconjurător, orânduirea constituțională, suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova, pacea și securitatea omenirii, precum și întreaga ordine de drept. (HCC nr.33 din 07.12.2017, §.114)

Prin urmare, Curtea subliniază că **legea penală în ansamblu, prin întregul său conținut, are drept scop protejarea interesului public, care se particularizează prin identificarea unor valori juridice concret determinate.** (HCC nr.33 din 07.12.2017, §.115)

În Hotărârea nr.14 din 27 mai 2014, Curtea a statuat că **formulările generale și abstracte într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii penale, aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii.**

G. DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe propria onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice.

Cu înaltă considerațieune ,

08.10.2024

Avocatul:

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the left.

Cecan Igor

Dosarul nr. 1-99/2024
PIGD 1-24083743-46-1-30072024

Î N C H E I E R E

16 octombrie 2024

or. Florești

Judecătoria Soroca, sediul Florești
Instanța de judecată în componența:
Președintele ședinței, judecător
Grefier

Popa Cristina
Cobîlaș Ana - Maria

cu participarea:
Procurorului
Apărătorului Cecan Igor, în baza mandatului seria MA nr.2004398 din 14 mai 2024
Inculpatului Godonoagă Grigore

Revencu Vasile

(la etapa examinării cererii, în ședința de judecată din 08 octombrie 2024, ora 15:00)

soluționând în ședință de judecată publică, cererea avocatului Cecan Igor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.134¹² alin.(3) Cod penal, în vigoare la data comiterii infracțiunii (06 mai 2024), prevederilor art.264¹ alin.(1) Cod penal, în redacția Legii nr.136 din 06 iunie 2024, în vigoare din 07 septembrie 2024 și prevederilor pct.4 lit.b) din Regulamentul privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.296 din 16 aprilie 2009, depusă în cadrul cauzei penale privind învinuirea lui

Godonoagă Grigore Feodor - născut la
locuitor al : _____, cetățean al Republicii Moldova, căsătorit, un copil minor la
întreținere, fără antecedente penale,
de comiterea infracțiunii prevăzută de art.264¹ alin.(1) Cod penal,

a c o n s t a t a t :

La 30 iulie 2024, în Judecătoria Soroca, sediul Florești, a parvenit cauza penală de învinuire a lui Godonoagă Grigore în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin.(1) din Codul penal, care a fost repartizată, în conformitate cu prevederile art.344 din Codul de procedură penală, judecătorului Zadorojniuc Alexandru, în mod aleatoriu, prin intermediul programului integrat de gestionare a dosarelor.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 06 august 2024, s-a admis declarația de abținere a judecătorului Zadorojniuc Alexandru, de la examinarea cauzei nominalizate, care la aceeași dată, a fost distribuită aleatoriu spre examinare judecătorului Judecătoriei Soroca, sediul Florești, Popa Cristina.

În ședința de judecată stabilită pentru data de 16 octombrie 2024, avocatul Cecan Igor în interesele inculpatului Godonoagă Grigore, a înaintat cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.134¹² alin.(3) Cod penal, în vigoare la data comiterii infracțiunii (06 mai 2024), prevederilor art.264¹ alin.(1) Cod penal, în redacția Legii nr.136 din 06 iunie 2024, în vigoare din 07 septembrie 2024 și prevederilor pct.4 lit.b) din Regulamentul privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.296 din 16 aprilie 2009, și suspendarea examinării cauzei penale de învinuire a lui Godonoagă Grigore în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin.(1) din Codul penal.

/Cererea integral motivată anexată la materialele cauzei/

Inculpatul Godonoagă Grigore a susținut cererea apărătorului.

Procurorul Revencu Vasile a pledat pentru admiterea cererii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor legale indicate în cerere, și respingerea cererii în partea examinării cauzei penale privind învinuirea lui Godonoagă Grigore în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin.(1) din Codul penal.

Analizând cerererea apărătorului Cecan Igor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și suspendarea examinării cauzei penale, studiind materialele cauzei, în raport cu normele de drept incidente, instanța de judecată reține următoarele.

În conformitate cu prevederile art.7 alin.(3¹) Cod de procedură penală, la ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Corespunzător hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016, pct.82, ”judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: 1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.91) lit.a) din Constituție; 2) excepția este ridicată de către una dintre părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată, din oficiu; 3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei. 83. Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților, sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82”.

Din conținutul solicitării de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța reține că aceasta vizează următoarele:

- sintagma ”sau” din textul art.134¹² alin.(3) Cod penal, în vigoare la data săvârșirii infracțiunii (06 mai 2024);
- sintagma ”sau” din textul art.264¹ alin.(1) Cod penal, în redacția Legii nr.136 din 06 iunie 2024, în vigoare din 07 septembrie 2024;
- sintagma ”sau” din pct.4 lit.b) din Regulamentul privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.296 din 16 aprilie 2009.

În acest context, instanța menționează că, în temeiul art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție, soluționarea controlului constituționalității legilor și rezolvarea cazurilor de neconstituționalitate a actelor juridice, ține de competența Curții Constituționale.

Sub aspectul verificării întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională prin Hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016, instanța menționează că normele vizate de către parte în interesele inculpatului și constituie obiect al controlului de constituționalitate.

De asemenea, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către avocatul Cecan Igor, iar normele vizate sub aspectul solicitat, nu au mai făcut obiectul controlului de neconstituționalitate.

Din aceste considerente, ținând cont că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la examinarea cauzei deduse judecării, având în vedere că judecătorul nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, instanța admite cererea înaintată de avocatul Cecan Igor în această parte și ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.134¹² alin.(3) Cod penal, în vigoare la data comiterii infracțiunii (06 mai 2024), prevederilor art.264¹ alin.(1) Cod penal, în redacția Legii nr.136 din 06 iunie 2024, în vigoare din 07 septembrie 2024 și prevederilor pct.4 lit.b) din Regulamentul privind modul de testare alcoolscoptică și examinare medicală pentru

stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.296 din 16 aprilie 2009.

În conformitate cu prevederile art.7, alin.(3²) Cod de procedură penală, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei. Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii.

La caz, cauza penală privind învinuirea lui Godonoagă Grigore în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin.(1) din Codul penal, se află la o etapă incipientă, or ședințele de judecată anterioare (26 august 2024 ora 10:00 min, 24 septembrie 2024 ora 10:00 min. au fost amânate în legătură cu neprezentarea inculpatului și apărătorului acestuia).

Prin urmare, dat fiind faptul că ridicarea excepției de neconstituționalitate nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei până la dezbaterile judiciare, totodată ținând cont de faptul că instanța de judecată are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea în termen rezonabil, sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei, instanța va respinge cererea avocatului Cecan Igor privind suspendarea cauzei penale de învinuire a lui Godonoagă Grigore în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) din Codul penal.

În conformitate cu prevederile art.135 alin.(1) din Constituție, art.7 și art. 342 din Codul de procedură penală, instanța de judecată

d i s p u n e :

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.134¹² alin.(3) Cod penal, în vigoare la data săvârșirii infracțiunii (06 mai 2024), art.264¹ alin.(1) Cod penal, în redacția Legii nr.136 din 06 iunie 2024, în vigoare din 07 septembrie 2024, și pct.4 lit.b) din Regulamentul privind modul de testare alcoolică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.296 din 16 aprilie 2009.

Se remite conform competenței Curții Constituționale, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor indicate supra.

Se respinge cererea apărătorului Cecan Igor privind suspendarea cauzei penale de învinuire a lui Godonoagă Grigore în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) din Codul penal.

Încheierea este definitivă.

Președinte de ședință,

Judecătorul

/semnătura/

Cristina Popa

Copia corespunde originalului

Președinte de ședință,

Judecătorul

Cristina Popa